

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 22. Remansit solus, Iesus &c. vade Sola remansit hæc cum Christo peccatrix, tu quoque in vltimo vitæ spiritu solus remanebis, illam in omnibus foris tanquam Deus & Dominus absolutus absoluit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

§. 27. Remansit solus, Iesus &c. vade &c.
*Sola remansit hac cum Christi peccatrix,
tu quoque in ultimo vita spiritu solus re-
manebis, illam in omnibus foris tanquam
Deus & Dominus absolutus absoluit.*

84 **R**emansit solus Iesus, & mulier in medo
stans. Iam, Christus iustitiae columnam ap-
prehenderat, quo perditos illos iudicavit,
illis evidenter suis ipsorum oculis demonstrans
quod grauiores, quam mulier haec poenas mere-
rentur terant etenim multo grauiora, ac iniustio-
ra contra legem eorum commissa faci-
nora. Nunc columnam apprehendit misericor-
dia, qua mulierem absolutam adulteram. Egres-
sus igitur, fugatisque calumniatoribus: *Reman-
sit solus Iesus, & mulier in medio stans*, coram
Domino. Priusquam his haec imponamus,
lubet argumentum prosequi satis vile: licet
enim certum esse, quod nihil aliud huic esset
expectandum mulieri quam quod sola coram
supremo, veroque iudice remaneret: hoc ta-
men consultum esset, tu quoque studiosè
considerares, qui tuas sceleratis voluptates,
franaque laxas dissolutionibus horam aliquan-
do eventuram, qua finitis delicijs, curisque
vitae peractis, coram Deo solus inueniaris,
nec sit de terrenis aliquid, quod te, latus tibi
claudens, comitetur. Audiamus Salomonem,
qui declaratis incommotis ex adulterio proflu-
entibus, atque impudicos sequentibus suum sic
concludit argumentum *Be agnoscent, qui dere-
lixi sunt: quoniam nihil melius est quam timor
Dei & nihil dulcius, quam respectus mandatis
hominum.* Suas venatur scelerati voluptates
suis obediant appetitibus, quasi sibi oblatas
deceperant arbores, occasiones arripiant pecca-
torum, tandem peracto vitae tempore, ad viti-
mam reudentes metam, quando iam voluptates,
deliciae, opes, amici, & quidquid mundus
habet, illos deseruit cum Deo supremo iudice
se solos agnoscent, decentque quantum fuisse
consultius timuisse Deum, eiusque sancta man-
data conseruisse. Qualis tunc ingemiscit ille,
qui nunquam aliud egit, quam suis obtemperare
voluptatibus, cum ad vitam terminum deductus,
audit sibi à medicis desperatam salutem, & iam
morti proximus, accepta cruce manibus, ut
cum Christo de sua agat salute, considerat,
quam cito coram illo comparere debeat iudice
vivorum, & mortuorum, quem suis offendit sce-
laribus, cuius promissa contempsit, cuius iudi-

I.
In hora
mortis
stabit
peccator
solus cum
Deo.

II.
Eius la-
menta,
Ecclesi. ca.
23-37.

brío excipit minas, ad cuius voces obsurdit,
cui non deerunt accusatores mille nisi iam demo-
num, qui illum in altera vita, ut suum postula-
bunt, quibus in hac se feruum tradidit fidelissi-
mum, & ipsam conscientiam rodetem viscera
miserimè parietur.

Ex sua parte se solum inueniet: iam etiam
deliciae traierunt, terminata sunt voluptates,
finem inuenerunt dissolutiones non illum ami-
ci comitari, non poterunt hic remanentes in-
uare facultates: *Remansit solus Iesus & mulier.*
Quid, quæso, proloque uti? Heu mihi, quantum
satis erat feruere Deo? Quam modo vehementer
consolater, si Dei legem obseruassent! O &
qui nunquam te Domine offendisset! Quoties
proximum vides iam expirantè augustissimè mis-
serum, quod pluris fecerim momentaneam voluptatem,
quam Deum Deique beatitudinem. Quam au-
xius in simul lucta linguebat rex Antiochus,
Quid te rex inclite deseruiat: *Reminiscor ma-
lorum, que feci in Ierusalem.* Vtinam haec consi-
derares, quod solus sis remansurus cum tua pec-
catis, coram tam æquo iudice, scilicet Deo, con-
demnandus. Hic erat D. Augustini timor, *Ve mi-
hi cum dicitur de me: Ecce homo, & opera eius.*
Reverunt Sæcti haec verba velut à Propheta pro-
lata, & ait D. Amb. quod verè sint licet non com-
minet, & videtur eadem simpliciter ex D. Aug. D.
Bern. Tunc demisso capite, pra confusione mala
conscientia staba trepidus, & anxius respice com-
memorans scelera commissa, & cum dicitur de
me: *Ecce homo, & opera eius.* Tunc redicam ante
oculos meos omnia peccata mea, & delicta.

Quando hec mulier coram Domino stetit,
toto spectante populo, ut legis accusata protra-
hatur, quam tunc mille optasset, nequam
tale commisisse flagitium? Quid dedisset, ut
quam tali consensisset adulterio, cuius voluptas
in puncto transiit, & confusio praesensque dolor
remanebat, que nihil praeter mortem timebat al-
liud? Felix attamen mulier, qua si se miseram
doleat, corà patre lætetur stare misericordia-
rum *Remansit solus Iesus & mulier.* Quid hinc D.
Aug. *Remansit egrotus & medicus, remansit mi-
sera & misericordia, misericors & miserator.* Ne quis
mo te condemnavit? Nemo Domine. Neque egrotus
condemnavit, vade & amplius noli peccare. I. in
Christo

Tract
in loa
IV
Christi
miseri
coram
colom
appre
dit.
L. 2.
Adul
nis cou
pys ca.
V.
Cur
damb
eriferi
hif r.
Eba.
era. l.
E. 1.
Christi
hic se
rum D
& Om
nū offe
dit.
Ipsa
ad St
um. 1
40. 1

Christus ea, quæ erant meræ rigorose strictaq; iustitiæ pronuntiaverat (inquit D. Aug.) iam illi plenissimè satisfecerat, modo satisfecerat, misericordiq; dicendo : *Vade &c.* His verbis hanc decidit definitivè causam, quibus mulieri præterita ignovit, & dedit de futuro tantionem. Adverit D. Augustin. quosdam Catholicos, hanc ex D. Ioannis Evangelio expunxisse historiam zelo motorum iudiciorum indicabatur enim, quod si hæc in Ecclesia proponeretur, mulieres sibi persuaderent, licet adulteræ, quod ab omni forent immunes supplicio, sicut eodè 2. Lo. alij quoq; eraserunt historiam sudoris sanguinei Christi, cuiusq; ab Angelo in orto confortationis, nam confitebantur occasionem præbere opinandi Christi non esse verum Deum. Quocirca in multis textibus hæc adulteræ desideratur historia, ut ait D. Hieronymus. vnde D. Chrysostomus licet commentaria scribat in Ioannem illa nec ponit nec interpretatur. I. se videtur in Theophilacto: & licet Euthymius illam exponat, prius tamen supponit illam non inveniri scriptam in textibus emendatoribus. Hallucinator, inde bibè namque Canonica est historia, Iustiq; timor inspicens eorum qui illam ex S. Textu conati sunt expungere ob prædictam rationem: quinimo si attentè consideres (inquit D. Augustinus) non approbavit Christus adulteriam, nec dixit mulierem eò castigandam, sed hoc tantum, quod plenaria sua potestate, deficiente partis instantia, illi voluit ignoscere, quæ videbat contrita, & ob præteritum peccatum robore suffusam, ordinemq; præscriptis, ne posthac in peccatum tam enorme laberetur. Vnde oportet intelligi hæc Christi verba sententiam fuisse hæc in causa adeo definitivam, ut nullus postmodum fuerit, qui mulieris adversarius obloqueretur, sed omnes illam habuerunt in omne tempus absolutam. In quo sicut expendit D. Augustinus ad Macedo. Se verum ostendit regem, ac Dominum, imo Deum, qui mulierem in omnibus absolutè tribunalibus divino humano, cõsistentiæ, Quocirca D. Ambrosius de hac absolute sic ait: *Celebris absolutio.* Hoc vnum inter cetera de Christo prædixerat Ihsias iuxta lectio nem Septuaginta: *Eccè Dominus Deus cum virtute venit. & brachium eius cum dominatione.* Venit ut Deus, ut Dominus virtute dominio, potestate sublimissimus. Quia venturus est ut Deus, adducet secum virtutem supremamq; potestatem, & quia venturus est ut Dominus, brachium adferet adeo potens, ut illud plenissima sit extenturæ dominatione, Dominiq; functurus auctoritate. Hoc hodie luce clarius ostendit. Ut

Deus tanta pollet virtute, ut vincula rumpat & compedes peccatorum huius adulteræ, illaque remittat, ut Dominus autem, & rex absolutus absoluit à penis adulteræ, quas incurerat potestate adeo iudicis, ut nullus sit, qui mulierem absolventi contradicat: *Et brachium eius cum Dominatione.*

Hanc obijciunt Theologi quæstionem, num Christus ut homo rex fuerit, ac Dominus mundi temporali, dū vita hac mortali viveret. Responsionem definit, D. Tho. affirmativè. Quia sicut ex ratione unionis hypostatice resultabat, quod ille homo Deus esset, pariter resultabat, quod ille Dominus esset universalis, & absolutus mundi, & omnium, quæ mundo continentur. Credit autè hoc dixisse Isaiam, cuius ipse verba declarat & examinat. Verum quidem est (inquit) quod non habuerit huius domini exercitium: cum non venerit, cui fruerent omnes, sed qui serviret omnibus, non iudicandus, sed iudicandus, & Patri factus obediens, ex voluntaria sua obedientia, illis se submisit iudicibus, qui vitam illi ademerunt, etiam sanctissimo. Verum tamen dico, quod idè magister Angelicus indicat, quod illud intelligatur de communi vitæ suæ decursu, in quo non se communitè habuit, ut Dominus temporalis, imo huius domini exercitium: sed in aliquibus occasionibus, prout saluti nostræ conveniebat, realiter se verum Dominum ostendit ut Dominus se habuit, ut Dominus processit. Ita patuit, quando in supremi sui ostensionem domini facultatem concessit legioni demoniorum, qui corpus hominis invaserant, ut in porcorum gregem irruerent, illosque aquis demergerent non sine magno dominorum incommodo si etenim non amplius, quàm eorum Domini, habuisset dominum, licitum ei non fuisset, dare licentiam demonibus, ut illorum bona diriperent Ipso die Palmarum se Dominum ostendit, præcipiens sibi pullum, & asinam per discipulos adduci tamquam Dominus omnium mundi bonorum absolutus, ut tunc dicendum verum tamè hoc singulariter in actu perpenditur hodierno, in quo constat (ex mente D. Augustini) quod se Dominum ostenderit legis Moysaice, regem, & Dominum cali, terræ que independentem, cum primò in eo, quod lex divina data per Moysen, disponebat, auctoritative dispenset, vnde sic D. Augustinus: *Non facit contra legem nec enim Imperator contra leges suas facit, quando confessus dat indulgentiam, Moyses lapidat, ut Index, Christus indulget, ut Rex.*

VII.
An Christus habuerit omnium mundi temporale.

Opuse. 10 de Regim Princ. 13. s. 12. & latius c. 15. & ter sua parte. q. 50. Art. 4. ad 2. O. puse. 101. 3. c. 15.

VIII.
Aliquando hoc dominum exercuit

D. AUGUSTINUS locis cit. & in ps. 50. Tom. 3.

Præterea sententia, quam pronuntiat, firmam.

centetur uedum in celo; sed & in omnibus teris
tribunalibus habetur irrefragabilis. Omnibus
est in confesso, quod in legibus regum illis solis
liceat dispensare, & hoc ad eorum spectat celsitu-
dinem, quando casibus urgentibus ignoscunt le-
gum suarum preuaricatoribus. In Dei legibus
solum dispensare potest, qui Deus est. Hoc Chri-
stus agit, idque adeo ueraciter, ac serid vt dicat

D. ARG.
l. 2. de A-
dulteris
coniugis.
T. 6.

IX.
Cur tan-
tam exer-
cetic mi-
sericord
L. 99. v. 101
et non res-
q. 12. T. 1

X.
Vetus lex
primò r-
gorosè
pauit
transgres-
suros.
Num. ca.
19.
Leui. ca.
24.
Exo. ca.
32.

fundaturus gratie misericordie, & indulgentie,
res postulabat, vt statim in principio actus face-
ret inaudite misericordie remissiones concede-
ret, & absolutiones daret effusissimas. Sic legitur
quod indultit Magdalene cunctorum sententia
peccatorum, illamque dimiserit vno: *Vade in pacem.*
Eodem modo publicum vltarium Mattheum,
Samaritanam idololatram metetricem quiritari-
am, ita mulierem adulteram à legis zelatoribus
tam contra ter accusatam vnico: *Vade,* remisit
absolutam. Audiat quod dno bus dixit Dominus
Apollolis suis Iacobo, & Ioanni, qui contra Sa-
maritanos stomachati ob non receptum in suam
ciuitatem Christum plus æquo esse censuerunt
illud descendens ignis de celo, illos confunderet
quem admodum olim in diebus Eliæ de descendens
absumpit Eliæ Pro, hec contemptores. Quibus
ita saluator Oñij, christij, heu quam parum in-
telligitis Evangelij, quod præ dico, Spiritus: *ref-*
ectus enim Spiritus estis. Filius hominis non uenit
animas perdere sed saluare. Hæc opera conueni-
ens erat, vt faceret, qui legem amoci, indulgen-
tix, gratieque stabiliebat. Verum tamen aduersus
ex D. Augustino quod in hac sententia, licet mi-
sericordie aliquid addat iustitix, hæc namque dicitur
eius in operibus semper elucefcere: *Vniusec vna*
Dominus misericordia & veritas. Ad misericordiam
spectat ignoscere, non punire, illi iustitiam: *Vade Por-*
ro ad iustitiam spectat adhortari, monere, præci-
pere: Ex omni vobis præcave, intendant (finem
imponat D. huius qui amat in Domino mansuetu-
tu linem, & timeant ueritatem etenim dulcis &
rectus Dominus. Ama quod dulcis time quod re-
ctus est. Tanquam mansuetus dicit: Taceat: sed
tanquam iustus. Numquid semper tacet? Et
igitur Christiane, peccasti? Accurre, & te mani-
bus committe Saluatoris, ad labora, vt tua dispa-
reant peccata, cui diffugiant accusatores: hoc ete-
nim tibi firmiter persuade, hoc te soletur, illi te
non accusantibus, non te condemnantibus, nequid
te non condemnabit ille, sed ex diuina sua gratia
plenariam dabit tibi absolutionem, qua semper in
gloria requiescas Amen.

FINIS TOMI SECVNDI.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN